

orkest
**Nota
bene**

speelt
o.l.v. Casper Zelissen

HEMELS

met o.a.

Gustav Holst
Mars, the Bringer of War

Camille Saint-Saëns
Danse Macabre

Star Wars
Imperial March

Première
Douwe Evert Dijkstra
Albatros

www.orkestnotabene.nl

Met dank aan Stichting Carel Nengermanfonds *cnf*

Welkom bij Orkest Nota Bene!

Wij heten u van harte welkom bij onze wintervoorstelling *Hemels*.

Orkest Nota Bene brengt diverse muziekstukken ten gehore die allen te maken hebben met hemelse taferelen: het trieste hiernamaals, het duistere opwekken der doden, galactische avonturen in de Melkweg, langsscherende vogels aan de hemel en liefdesverklaringen uit de zevende hemel.

In het eerste deel begeeft het orkest zich in duistere sferen: Met *Danse macabre* en *Death on the Hills* worden de doden tot leven gewekt. Na een bombastische keizerlijke mars uit *Star Wars* speelt het orkest twee stukken uit het Requiem van Mozart en eindigt het eerste deel met een bezoek van *Mars, the Bringer of War*.

Na de pauze zoekt Nota Bene de luchtigere sferen op. Met *Terra Aria* en *Summa* begint het minimalistisch om uiteindelijk terecht te komen in nirvaanse sferen met *Smells Like Teen Spirit*. Ook is het de wereldpremière van *Albatros* van de jonge componist Douwe Evert Dijkstra. Daarna reist het orkest met *I Am the Doctor* mee met de tijdmachine TARDIS van The Doctor om uiteindelijk in de zevende hemel na te genieten met *Cheek to Cheek* en *Heaven Must be Missing an Angel*.

In deze voorstelling wordt Orkest Nota Bene bijgestaan door Kamerkoor Lamusa. Vier vocalisten zingen *Death on the Hills* en *I Am the Doctor*. Ook percussionist Ricardo de Wilde ondersteunt de hemelse avonturen van Nota Bene.

Wij wensen u veel luisterplezier!

Bestuur van Orkest Nota Bene

Corine Vos
Annet Holst
Rosanne van Huisstede
Syrinx Fakkeldij

Programma

Danse macabre

Camille Saint-Saëns

Death on the Hills

Edward Elgar

The Imperial March

John Williams

Confutatis en Lacrimosa

Wolfgang Amadeus Mozart

Mars, the Bringer of War

Gustav Holst

--PAUZE--

Terra Aria

Giovanni Sollima

Summa

Arvo Pärt

Albatros

Douwe Evert Dijkstra

Smells Like Teen Spirit

Nirvana, Kurt Cobain

I Am the Doctor

Murray Gold

Cheek to Cheek

Irving Berlin

Heaven Must be Missing an
Angel

Freddie Perren

Danse macabre – Camille Saint-Saëns (1835 – 1921)

Dit symfonisch gedicht is gebaseerd op het gelijknamige gedicht van Henri Cazalis (1840-1909). *Danse macabre* staat voor dodendans.

De compositie opent met twaalf middernachtelijke klokslagen, waarna de Dood zich introduceert en de gestorvenen uit hun graven wekt. De Dood opent zijn vioolpartituur met een melodie in een verminderde kwint, ook wel duivelsinterval genoemd (G-D-A-Es in plaats van de reguliere vioolstemming G-D-A-E).

Gedurende het stuk komen meer en meer doden uit hun graven en beginnen ze met elkaar te dansen. De dood kent geen verschillen; de rijke barones danst met de arme wagenmaker, de koning danst tussen de boeren. Steeds voller en heftiger klinkt de melodie, alsof de skeletten door de wind worden opgejaagd, in het besef dat ze voor zonsopkomst teruggekeerd moeten zijn in hun graven.

Wanneer uiteindelijk de haan kraait, gespeeld op de hobo, is de dans abrupt voorbij en vallen de grafstenen weer dicht.

Danse macabre is geadopteerd door Grada Verhoef en opgedragen aan Ruud Verhoef.

Death on the Hills – Edward Elgar (1857 – 1934)

Edward Elgar heeft dit nummer geschreven voor enkel vocalisten. A capella dus. Hoewel voor ons een orkestversie is gearrangeerd, zal de zang niet ontbreken. Wij worden bijgestaan door vier zangers van bevriend kamerkoor Lamusa.

De grimmige tekst van *Death on the Hills* is afkomstig uit een gedicht van de Russische poëet Apollon Maykov. Het beschrijft de Dood die een stadje teistert, op jacht naar slachtoffers. Halverwege het stuk hoort u drie hoge mysterieuze zangstemmen in een herhalende toon; zij zijn de inwoners van het stadje die al ten prooi zijn gevallen aan de Dood. Zij proberen de Dood ervan te overtuigen om terug het dorp in te gaan via de dorpsweg. Vervolgens zet de lage mannenstem in, de Dood. Hij antwoordt dat hij dat niet zal doen; ze zullen hun familieleden weer zien. “Zo stevig zullen zij elkaar vasthouden - Hun omhelzing kan nooit meer verbroken worden”.

Lees met de zang mee op de volgende bladzijde.

Death on the Hills is geadopteerd door Hilda en Henk Bazuin.

Tekst Death on the Hills

Why o'er the dark'ning hill-slopes
Do dusky shadows creep?
Because the wind blows keenly there,
Or rainstorms lash and leap?

No wind blows chill upon them,
Nor are they lash'd by rain:
Tis Death who rides across the hills
With all his shadowy train.

The old bring up the cortege,
In front the young folk ride,
And on Death's saddle in a row
The babes sit side by side.

The young folk lift their voices,
The old folk plead with Death:
"O let us take the village-road,
Or by the brook draw breath.

"There let the old drink water,
There let the young folk play,
And let the little children
Run and pluck the blossoms gay."

[Death speaks] "I must not pass the
village
Nor halt beside the rill,
For there the wives and mothers all
Their buckets take to fill.

"The wife might see her husband,
The mother see her son;
So close they'd cling - their claspings
Could never be undone."

Waarom sluipen er donkere
schaduwen over de hellingen van de heuvels?
Omdat het er flink waait,
of omdat het hevig regent?

Geen wind die hen verkilt
of regen die hen striemt:
Het is de Dood die over de heuvels trekt
met zijn schimmig gevolg.

De ouden lopen achteraan de optocht,
Voorop rijden de jonge mensen,
En op het zadel van de Dood
Zitten de kleintjes naast elkaar.

De jonge mensen verheffen hun stem,
De ouden onderhandelen met de Dood:
"O, laten we de dorpsweg nemen
of even uitpuffen bij de beek.

Laat de ouderen daar water drinken,
laat de jonge mensen daar spelen
En laat de kleine kinderen
vrolijk rennen en bloesems plukken."

[de Dood spreekt] " Ik zal niet langs het dorp
gaan,
Noch stoppen bij de beek
Want daar zullen alle echtgenotes en moeders
Hun emmers heenbrengen om te vullen.

"De echtgenote zou haar man zien
En de moeder haar zoon;
Zo stevig zullen zij elkaar vasthouden –
Hun omhelzing kan nooit meer verbroken
worden."

The Imperial March – John Williams (1932-)

De *Star Wars*-films blijven maar komen. Op dit moment draait *Rogue One: a Star Wars Story* in de bioscopen en eind december komt *Episode VIII* uit. Uit de trilogie van 1980 is Darth Vader één van de vechtersbazen in de oorlogen in een sterrenstelsel, hier ver vandaan. Hij behoort tot de slechteriken en door zijn imposante voorkomen met zwart masker wordt hij zelfs door zijn eigen troepen gevreesd. *The Imperial March* is het leidmotief van Darth Vader: het is een bombastische keizerlijke mars en te horen in de soundtrack van *Star Wars Episode V: The Empire Strikes Back*.

Wie in 1980 dacht dat er minstens nog vier vervolgfيلمs zouden komen, kwam bedrogen uit. Na *Return of the Jedi* werden eerst nog drie films uitgebracht die zich vóór de originele trilogie afspeelden. Inmiddels zijn er twee afgeronde trilogieën en zouden ze dus chronologisch gekeken kunnen worden, alhoewel 4-5-6-1-2-3 of 4-5-1-2-3-6 ook geliefde volgordes zijn.

The Imperial March is geadopteerd door Klaas-Hendrik Verhoef: "Voor mijn neefje Michael van Ree: Michael, deze is speciaal voor jou, omdat je de allergrootste Star Wars-fan bent die ik ken."

Confutatis en Lacrimosa – Wolfgang Amadeus Mozart (1756 – 1791)

Deze twee bekende stukken vormen deel zeven en deel acht uit het 14-delige Requiem van Mozart. Mozart bedacht en schetste vermoedelijk de gehele requiemcompositie zowel voor als tijdens zijn laatste ziekbed in 1791. Alleen de twee eerste delen werkte hij tot een geheel uit.

Omdat het requiem een bestelde compositie betrof, werd het werk op aandringen van Mozarts weduwe Constanze Mozart voltooid - het moest voltooid worden - in eerste instantie door Joseph Eybler, maar later door Franz Xaver Süssmayr, beiden vrienden en collega's van Mozart. Deze ontwikkeling heeft lange discussies omtrent de originaliteit van het stuk uitgelokt.

Vertaalde tekst uit *Confutatis*:

Als wier schulden vastgesteld zijn
in het vreselijk vuur gestort zijn
roep mij met die dan gered zijn!
'k Bid U smekend en gebogen
't hart vermorzeld door uw ogen
met mijn eind heb mededogen!

Vertaalde tekst uit *Lacrimosa*:

't Zal een dag van tranen wezen,
als de mens uit as herrezen
't oordeel wacht, met schuld beladen
Toon hem dan, God, uw genade
Milde Heer Jesus,
geef hen rust. Amen.

Lacrimosa is geadopteerd door Gert en Elianne van Huisstede.

Mars, the Bringer of War – Gustav Holst (1874 – 1934)

Een van de meest bekende werken van Gustav Holst is de orkestsuite *The Planets*. In zeven delen komen de planeten uit ons zonnestelsel langs, beginnend met *Mars, the Bringer of War*.

The Planets zijn niet geïnspireerd op de Romeinse goden, maar op de astrologische visie dat zowel de planeet zelf als de stand van de planeten invloed heeft op de psyche van de mens.

Holst zelf beschouwde *The Planets* niet als zijn beste werk. Hij beklagde zich er later vaak over dat zijn andere werken overschaduwde werden door zijn planeten.

Terra Aria - Giovanni Sollima (1962 -)

Giovanni Sollima is een Italiaanse cellist en componist. Hij komt uit een zeer muzikale familie. Hij studeerde cello aan de conservatoria van onder andere Palermo, Stuttgart en Salzburg. Als componist kent Sollima een breed repertoire. Invloeden van jazz, rock maar ook volkse tradities uit het Mediterrane gebied klinken door in zijn stukken.

De muziek van Sollima is ook beïnvloed door het minimalisme, met repetitieve structuren. Zo ook het stuk *Terra Aria* dat wij hier laten klinken. Een stuk geschreven voor drie cello's, dat Sollima zelf opnam en de beelden over elkaar heen zette. Je ziet hem en zijn cello één keer, maar er bewegen drie strijkstokken en vingers over de cello, alsof de drie stemmen tezamen uit het instrument komen.

Terra Aria is Italiaans voor Aarde en Lucht. Hemelse namen, met hemelse klanken.

Summa – Arvo Pärt (1935 -)

De Estse componist Arvo Pärt schreef oorspronkelijke klassieke en religieuze muziek. Vanaf de late jaren zeventig componeerde Pärt ook minimalistische muziek, voor een deel geïnspireerd op Gregoriaanse gezangen.

In 1980 schreef Pärt *Summa*, oorspronkelijk voor een vierstemmig koor, maar later ook voor strijkkwartet, waarvan Nota Bene weer een eigen bewerking speelt. Toen het Kronos Quartet in 1992 *Summa* uitvoerde, beschreef *New York Times* dat *Summa* 'gently rocked met harmonic simplicities back and forth'.

Summa golft door het orkest heen en weer, zonder dat ergens een climax te bekennen is, en is als een zuchtje wind net zo plots afgelopen als het begon.

Albatros – Douwe Evert Dijkstra (1974 -)

In de loop der jaren heeft Douwe Evert Dijkstra al verscheidene bewerkingen, instrumentaties en composities voor Nota Bene gemaakt. Ook *Albatros* is speciaal voor Nota Bene gecomponeerd. Het eerste deel is geïnspireerd door het beeld van de machtige vogel die over het blinkende water van de diepe zee scheert. Het middendeel geeft een lyrische schildering van een zeegezicht, waarna de albatros weer opstijgt en nog eenmaal langs de hemel glijdt.

Albatros is geadopteerd door Corine Vos en Gerald van der Wal en opgedragen aan Carla: "Mam, voor jou een speciaal verjaardagscadeau. Ook een beetje voor pap, kijk maar naar de titel".

Smells Like Teen Spirit – Nirvana, Kurt Cobain (1967 – 1994)

Nirvana is een Amerikaanse rockband die in 1987 werd opgericht en, na de zelfmoord van leadzanger en gitarist Kurt Cobain, in 1994 ter ziele ging.

Met het nummer *Smells Like Teen Spirit* brak de band in 1991 door bij het grote publiek. Muziek met heel veel gitaar, nog meer drums en hier en daar onverstaanbare teksten. Onze cellist Nils zal op de cello het onmiskenbare gitaarintro nabootsen. Neurie gerust de 'hello hello hello hello' mee, in de tussenstukjes opbouwend naar de refreinen toe.

Nirvana is overigens ook een religieus begrip. In het boeddhisme wordt er ook wel 'hemel' of 'het hiernamaals' mee aangeduid. Het betekent een staat van verlichting waarbij er een einde is gekomen aan de cyclus van wedergeboorte en dat daarmee een bepaalde onsterfelijkheid is ontstaan. Wellicht dat *Smells Like Teen Spirit* met de jarenlange notering hoog in de *Top 2000* een dergelijke staat heeft bereikt.

I Am the Doctor – Murray Gold (1969 -)

In 1963 begon *Doctor Who*, een televisieserie die zou uitmonden tot de langstlopende sciencefictionserie ooit: na 26 seizoenen stopte *Doctor Who* in 1989, waarna de serie verscheidene keren opnieuw leven werd ingeblazen.

Doctor Who gaat over The Doctor, een buitenaards wezen dat met de tijdmachine TARDIS (Time And Relative Dimension In Space) door tijd en ruimte reist om het universum en de aarde te redden van gevaarlijke wezens. Door de jaren heen is The Doctor gespeeld door wel dertien acteurs.

Murray Gold componeerde *I Am the Doctor* voor de elfde Doctor. In de serie klinkt dit nummer telkens wanneer de Doctor de held uithangt of wanneer hij een probleem heeft opgelost.

I Am the Doctor is geadopteerd door Pierre Zelissen.

Cheek to Cheek – Irving Berlin (1888 – 1989)

De romantiek van de jaren dertig: wang aan wang dansen en dit spannender vinden dan het bereiken van de hoogste top met bergbeklimmen, zo zingen Louis Armstrong en Ella Fitzgerald elkaar toe. Dit zevende-hemel-moment werd eerst beschreven door Irving Berlin en bezongen door Fred Astaire in de film *Top Hat*, waarin hij een cheek-to-cheek-ervaring heeft met tegenspeelster Ginger Rogers. De bewuste cheek-to-cheek-scène én het nummer zijn ook te zien en te horen in de film *The Green Mile* uit 2009. Een tranentrekkend moment uit de film: de ter dood veroordeelde grote vriendelijke reus John Coffey had nog één wens voordat hij werd geëxecuteerd: een zwart-wit film zien. Het werd *Top Hat*.

Het tijdloze nummer *Cheek to Cheek* is later nog door vele anderen gezongen. Een bekende versie is die van Louis Armstrong en Ella Fitzgerald uit 1956. Velen volgden nog: Lady Gaga vertolkte het nummer nog in 2015 op de Grammy Awards. Wij spelen in 2017 onze Nota Bene-versie.

Cheek to Cheek is geadopteerd door Joke de Ruiter en opgedragen aan Ger Berghuis.

Heaven Must be Missing an Angel – Freddie Perren (1943 – 2004)

Heaven Must be Missing an Angel is een hit van de band Tavares, ook wel bekend als de Tavares Brothers. Ralph, Pooch, Chubby, Butch en Tiny zijn hun niet erg originele bijnamen.

Heaven Must be Missing an Angel is een disconummer geschreven door Freddie Perren, die ook andere bekende discosongs schreef en produceerde, zoals *Boogie Fever* van The Sylvers en *I will Survive* van Gloria Gaynor. In meerdere landen stond *Heaven* op nummer 1, zo ook in Nederland.

Tavares is eigenlijk voornamelijk een R&B-, funk- en soulband, maar in de meeste van hun hits is dat R&B-karakter niet echt terug te vinden. Ze werden het bekendst met hun disconummers en dat beïnvloedde hun verdere imago. Dat imago werd nog eens versterkt door hun bijdrage aan de soundtrack van de film *Saturday Night Fever*. Soulbroers in een discojasje dus.

Heaven Must be Missing an Angel is geadopteerd door Rico Berghuis: “Deze wil ik aan mijn angel Marije cadeau doen”.

Wie zijn wij

	Mirjam <i>Dwarsfluit</i>	Mieke <i>Dwarsfluit</i>	Katrin <i>Hobo</i>	Corine <i>Sopraansaxofoon</i>	
	Roelke <i>2^e viool</i>				Nienke <i>Klarinet</i>
Marlie <i>2^e viool</i>		Mannie <i>2^e viool</i>	Annet <i>Altviool</i>		Rolf <i>Klarinet</i>
	Rosanne <i>2^e viool</i>			Floris <i>Cello</i>	
Arianne <i>1^e viool</i>	Theresa <i>1^e viool</i>			Syrinx <i>Cello</i>	Marije <i>Fagot</i>
Hanneke <i>1^e viool</i>	Merel <i>1^e viool</i>		Casper <i>dirigent</i>	Nils <i>Cello</i>	

Orkest Nota Bene

Dirigent:	Casper Zelissen
1e viool:	Merel Schoonman, Arianne Niks, Hanneke van der Heijden, Theresa Ziegler
2e viool:	Rosanne van Huisstede, Marlie Seesing, Mannie Janssen, Roelke Alderink
Altviool:	Annet Holst
Cello:	Nils Breunese, Floris Necas, Syrinx Fakkeldij
Dwarsfluit:	Mirjam Pastink, Mieke van Kollenburg
Hobo:	Katrin Summ
Klarinet:	Rolf Heikens, Nienke Holst
Sopraansaxofoon:	Corine Vos
Fagot/klarinet:	Marije Bazuin
Piano:	Casper Zelissen, Merel Schoonman

Gasten

Slagwerk: Ricardo de Wilde
Kamerkoor Lamusa: Nieske Vergunst, Lilian van der Ven, Laurens Lammerts en Lauw Klaassen.

De zangers zijn een afvaardiging van Kamerkoor Lamusa, een jong, ambitieus koor uit Utrecht. Vorig jaar voerden ze een gemengd programma uit met o.a. een a capella-uitvoering van Death on the Hills.

Meer horen van Lamusa? Dat kan! Lamusa repeteert nu de Johannes Passion in van J.S. Bach, het minder bekende "broertje" van de Matthäus Passion. Lamusa voert het stuk tweemaal uit in de week voor Pasen:

- Zondag 9 april 2017 om 15.30 in de Geertekerk in Utrecht. Kaarten €25.
- Vrijdag 14 april 2017 om 19.30 in de Stevenskerk in Nijmegen. Toegang gratis (collecte achteraf).

Voor meer informatie en kaartverkoop: houd de website in de gaten: <http://lamusa.nl/>

Arrangementen

Julia Koelmans, Aike Roodenburg, Casper Zelissen, Douwe Evert Dijkstra

Word Vriend van Orkest Nota Bene

Wilt u, naast het bezoeken van onze voorstellingen, het orkest financieel ondersteunen? Word dan Vriend van Nota Bene. Met uw bijdrage kunnen wij ook in de toekomst concerten blijven verzorgen!

Als Vriend van het orkest krijgt u tweemaal per jaar, halverwege het productieseizoen, een vriendenmail met een voorproefje van onze concerten en de laatste wetenswaardigheden over het orkest. Daarbij krijgt u - uiteraard - als eerste de uitnodiging voor onze concerten.

Sinds 2017 is het mogelijk om een muziekstuk van het concert te adopteren. Dit betekent dat het stuk op de betreffende avond of middag in uw naam wordt gespeeld. Dit zal in het programmaboekje worden vermeld. Op deze manier is het ook mogelijk een stuk aan iemand op te dragen. U krijgt bij de vriendenmail een lijst toegestuurd waaruit u kunt kiezen. Daarnaast zijn er andere aanbiedingen, zoals een tweede kaartje gratis of een VIP-behandeling gekoppeld aan een donatie. Meld u aan en u krijgt alle informatie toegestuurd.

Ook een gift, van welke omvang ook, is natuurlijk altijd zeer welkom. U kunt een contante bijdrage doen in onze foaienpot aan de bar of een overschrijving doen naar het bankrekeningnummer van Orkest Nota Bene: NL36INGB0005122815.

Wilt u Vriend worden van Orkest Nota Bene? Laat dan uw gegevens achter middels het formulier op de volgende pagina en wij nemen contact met u op. U kunt het formulier inleveren aan de bar.

Indien u meer informatie wilt over Vriend worden of u zich liever per mail wilt aanmelden als Vriend, mail dan naar info@orkestnotabene.nl.

AANMELDFORMULIER

Ja, ik word Vriend van Orkest Nota Bene!

Naam:

Email:

Na inlevering van dit formulier ontvangt u een introductiemail.

U kunt het formulier inleveren aan de bar.